

CUPRINS

CAPITOLUL I - NOȚIUNI GENERALE PRIVIND PROCESUL PENAL ROMÂN	19
<i>SECȚIUNEA I - PROCESUL PENAL CA MIJLOC DE REALIZARE A JUSTIȚIEI PENALE</i>	19
1. Considerațiuni generale privind justiția penală în România.....	19
2. Definiția procesului penal și analiza elementelor constituente ale acesteia.....	21
a) Definiția procesului penal.....	21
b) Analiza definiției procesului penal.....	22
3. Fazele procesului penal.....	25
a) Noțiunea de fază a procesului penal.....	25
b) Fazele procesului penal.....	25
<i>SECȚIUNEA a II-a - DREPTUL PROCESUAL PENAL. LEGĂTURILE DREPTULUI PROCESUAL PENAL CU ALTE RAMURI DE DREPT</i>	27
1. Noțiunea de drept procesual penal. Obiectul și sarcinile acestuia.....	27
2. Legăturile dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept.....	29
<i>SECȚIUNEA a III-a - FAPTELE ȘI RAPORTURILE JURIDICE PROCESUAL PENALE</i>	31
1. Noțiunea de fapt juridic procesual penal.....	31
2. Clasificarea faptelor juridice procesual penale.....	31
3. Noțiunea, elementele și trăsăturile raporturilor juridice procesual penale.....	32
<i>SECȚIUNEA a IV-a - ȘTIINȚA DREPTULUI PROCESUAL PENAL. SARCINILE ȘTIINȚEI DREPTULUI PROCESUAL PENAL. LEGĂTURILE ȘTIINȚEI DREPTULUI PROCESUAL PENAL CU ȘTIINȚELE AUXILIARE ALE DREPTULUI</i>	33
1. Noțiunea și obiectul științei dreptului procesual penal...	33
2. Principalele sarcini ale științei dreptului procesual penal.....	33

3. Legăturile științei dreptului procesual penal cu științe auxiliare ale dreptului.....	34
<i>SECȚIUNEA a V-a - IZVOARELE JURIDICE</i>	
<i>ALE DREPTULUI PROCESUAL PENAL...</i>	35
1. Considerații preliminare.....	35
2. Izvoarele juridice ale dreptului procesual penal.....	35
<i>SECȚIUNEA a VI-a - INTERPRETAREA NORMELOR JURIDICE</i>	
<i>PROCESUAL PENALE.....</i>	37
1. Considerații generale.....	37
2. Felurile interpretării.....	37
<i>SECȚIUNEA a VII-a - APLICAREA LEGII PROCESUAL PENALE</i>	
<i>ROMÂNE ÎN SPAȚIU ȘI TIMP.....</i>	39
1. Aplicarea legii procesual penale române în spațiu.....	39
2. Aplicarea legii procesual penale române în timp.....	41
CAPITOLUL II - PRINCIPIILE FUNDAMENTALE CARE	
STAU LA BAZA PROCESULUI PENAL....	43
<i>SECȚIUNEA I - NOȚIUNEA ȘI SISTEMUL PRINCIPIILOR</i>	
<i>FUNDAMENTALE ALE PROCESULUI PENAL..</i>	43
1. Noțiunea de principiu fundamental al procesului penal..	43
2. Sistemul principiilor fundamentale ale procesului penal român.....	44
<i>SECȚIUNEA a II-a - CONȚINUTUL PRINCIPIILOR</i>	
<i>FUNDAMENTALE ALE PROCESULUI PENAL</i>	
<i>ÎN ROMÂNIA.....</i>	46
1. Principiul legalității procesuale.....	46
2. Principiul prezumției de nevinovăție.....	50
3. Principiul aflării adevărului.....	54
4. Principiul oficialității.....	59
5. Principiul rolului activ al organelor judiciare penale.....	62
6. Principiul garantării libertății persoanei.....	65
7. Principiul respectării demnității umane.....	70
8. Principiul garantării dreptului de apărare.....	73
9. Principiul egalității persoanelor în procesul penal.....	78
10. Principiul operativității în procesul penal.....	81
11. Limba în care se desfășoară procesul penal.....	84
12. Principiul respectării vieții intime, familiale și private în procesul penal.....	86
13. Interdependența principiilor fundamentale ale procesului penal.....	87

CAPITOLUL III - PARTICIPANȚII	
ÎN PROCESUL PENAL.....	91
<i>SECȚIUNEA I - CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND</i>	
<i>PARTICIPAREA ÎN PROCESUL PENAL.....</i>	<i>91</i>
1. Noțiunea de participant în procesul penal.....	91
2. Succesorii, reprezentanții și substituiții procesuali.....	93
3. Succesorii.....	93
4. Reprezentanții.....	94
5. Substituiții procesuali.....	96
<i>SECȚIUNEA a II-a - ORGANELE JUDICIARE.</i>	
<i>INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI.....</i>	<i>97</i>
1. Considerații preliminare.....	97
2. Organizarea instanțelor judecătorești.....	100
3. Compunerea completelor de judecată	
și modul de lucru al acestora.....	103
a) <i>Sublinieri de ordin terminologic.....</i>	<i>103</i>
b) <i>Dispoziții generale privind alcătuirea,</i>	
<i>modul de lucru și numărul judecătorilor din</i>	
<i>completele de judecată.....</i>	<i>104</i>
c) <i>Consecințe ale nerespectării dispozițiilor legale</i>	
<i>privind alcătuirea completelor de judecată.....</i>	<i>105</i>
<i>SECȚIUNEA a III-a - MINISTERUL PUBLIC.....</i>	<i>106</i>
1. Principiile în conformitate cu care își desfășoară	
activitatea Ministerul Public.....	106
2. Organizarea Ministerului Public.....	109
3. Atribuțiile Ministerului Public.....	110
4. Corpul magistraților.....	112
<i>SECȚIUNEA a IV-a - ORGANELE DE CERCETARE PENALĂ.....</i>	<i>114</i>
1. Organizarea și funcționarea organelor	
de cercetare penală.....	114
2. Atribuțiile organelor de cercetare penală	
în cadrul procesului penal.....	116
<i>SECȚIUNEA a V-a - PĂRȚILE ÎN PROCESUL PENAL.....</i>	<i>116</i>
1. Învinuitul și inculpatul.....	116
a) <i>Învinuitul.....</i>	<i>118</i>
b) <i>Inculpatul.....</i>	<i>119</i>
2. Partea vătămată.....	120
a) <i>Constituirea părții vătămate în procesul penal....</i>	<i>120</i>
b) <i>Drepturile și obligațiile părții vătămate</i>	
<i>în procesul penal.....</i>	<i>122</i>
3. Partea civilă.....	123

a) Noțiune.....	123
b) Constituirea părții civile în procesul penal.....	124
c) Cine poate avea calitatea de parte civilă în procesul penal.....	124
d) Momentul până la care se poate constitui parte civilă și modalitatea de constituire.....	126
e) Drepturile și îndatoririle părții civile.....	127
4. Partea responsabilă civilmente.....	127
a) Câteva sublinieri în legătură cu fiecare dintre categoriile de părți responsabile civilmente mai sus menționate.....	128
b) Momentul până la care se poate constitui parte civilmente responsabilă în procesul penal..	130
c) Modalități în care persoana responsabilă civilmente intră în procesul penal.....	131
d) Obligațiile și drepturile părții responsabile civilmente în procesul penal.....	131
SECȚIUNEA a VI-a - APĂRĂTORUL ÎN PROCESUL PENAL ȘI ASISTENȚA JURIDICĂ.....	131
1. Apărătorul ca participant la desfășurarea procesului penal.....	131
2. Asistența juridică.....	133
a) Noțiune.....	133
b) Felurile asistenței juridice.....	133
3. Reprezentarea.....	136
a) Noțiune.....	136
b) Felurile reprezentării.....	137
4. Drepturile și obligațiile apărătorului în cadrul procesului penal.....	138
CAPITOLUL IV - ACȚIUNEA PENALĂ ȘI ACȚIUNEA CIVILĂ ÎN PROCESUL PENAL.....	141
SECȚIUNEA I - ACȚIUNEA ÎN JUSTIȚIE.....	141
1. Noțiunea de acțiune în justiție.....	141
2. Factorii acțiunii în justiție.....	142
SECȚIUNEA a II-a - ACȚIUNEA PENALĂ.....	143
1. Definiția, obiectul și subiecții acțiunii penale.....	143
2. Trăsăturile caracteristice ale acțiunii penale.....	144
3. Momentele desfășurării acțiunii penale.....	147
a) Punerea în mișcare a acțiunii penale.....	147

b) <i>Exercitarea acțiunii penale</i>	149
c) <i>Epuizarea și stingerea acțiunii penale</i>	150
SECȚIUNEA a III-a - ACȚIUNEA CIVILĂ	158
1. Noțiunea de acțiune civilă în procesul penal.....	158
2. Condițiile exercitării acțiunii civile în procesul penal.....	159
3. Elementele acțiunii civile.....	161
a) <i>Obiectul acțiunii civile</i>	161
b) <i>Subiecții acțiunii civile</i>	169
4. Trăsăturile acțiunii civile.....	172
5. Momentele desfășurării acțiunii civile.....	173
a) <i>Pornirea acțiunii civile</i>	173
b) <i>Exercitarea acțiunii civile</i>	175
c) <i>Rezolvarea acțiunii civile în cadrul procesului penal</i>	175
CAPITOLUL V - COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ	179
SECȚIUNEA I - NOȚIUNEA DE COMPETENȚĂ ȘI FORMELE COMPETENȚEI	179
1. Noțiunea de competență.....	179
2. Formele competenței.....	180
a) <i>Competența funcțională („ratione officii”)</i>	180
b) <i>Competența materială („ratione materiae”)</i>	181
c) <i>Competența teritorială („ratione loci”)</i>	182
3. Formele subsidiare ale competenței.....	185
a) <i>Competența personală („ratione personae”)</i>	185
b) <i>Competența specială</i>	186
c) <i>Competența excepțională</i>	186
SECȚIUNEA a II-a - COMPETENȚA FUNCȚIONALĂ, MATERIALĂ ȘI PERSONALĂ A INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI	187
A. Competența instanțelor civile.....	187
1. <i>Considerații preliminare</i>	187
2. <i>Competența judecătorilor</i>	187
3. <i>Competența tribunalelor</i>	188
4. <i>Competența tribunalelor specializate</i>	189
5. <i>Competența Curții de Apel (art. 28¹ C.p.p.)</i>	189
B. Competența instanțelor militare.....	190
1. <i>Competența Tribunalului militar (art. 26 C.p.p.)</i>	190
2. <i>Competența Tribunalului Militar teritorial (art. 28 C.p.p.)</i>	191
3. <i>Competența Curții Militare de Apel</i>	191

C. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție în materie penală.....	192
<i>SECȚIUNEA a III-a - PROBLEME LEGATE DE COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ.....</i>	
1. Prorogarea de competență.....	194
a) <i>Conexitatea</i>	195
b) <i>Indivizibilitatea</i>	197
c) <i>Disjungerea</i>	197
d) <i>Chestiuni prelabile</i>	198
e) <i>Prorogarea de competență în cazul schimbării încadrării juridice sau a schimbării calificării faptei</i>	199
2. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea.....	200
a) <i>Incompatibilitatea</i>	200
b) <i>Abținerea</i>	201
c) <i>Recuzarea</i>	202
3. Declinarea de competență, conflictele de competență și excepțiile de necompetență.....	202
a) <i>Declinarea de competență</i>	202
b) <i>Conflictele de competență</i>	203
c) <i>Excepțiile de necompetență</i>	204
4. Strămutarea cauzelor penale.....	204
CAPITOLUL VI - PROBELE ÎN PROCESUL PENAL.....	209
<i>SECȚIUNEA I - CONCEPTUL, SEMNIFICAȚIA ȘI CLASIFICAREA PROBELOR.....</i>	
1. Conceptul de probă în procesul penal.....	209
2. Semnificația probelor în procesul penal.....	212
3. Clasificarea probelor. Criterii.....	213
<i>SECȚIUNEA a II-a - OBIECTUL PROBAȚIUNII.....</i>	
1. Conceptul de obiect al probațiunii.....	218
2. Faptele susceptibile să formeze obiectul probațiunii.....	223
3. Faptele similare, auxiliare și negative.....	229
4. Faptele care nu trebuie dovedite.....	233
5. Faptele legalmente constante.....	234
6. Faptele evidente și notorii.....	238
7. Concludența, relevanța și utilitatea probelor.....	241
8. Aspecte din jurisprudența C.E.D.O.....	243
<i>SECȚIUNEA a III-a - SARCINA PROBAȚIUNII.....</i>	
Sarcina probei în dreptul procesual penal român.....	244

<i>SECȚIUNEA a IV-a - ADMINISTRAREA ȘI APRECIEREA PROBELOR ÎN PROCESUL PENAL</i>	249
1. Conceptul de administrare a probelor în procesul penal..	249
2. Administrarea probelor în faza de urmărire penală.....	249
3. Administrarea probelor în faza de judecată în primă instanță.....	250
4. Administrarea probelor în apel.....	251
5. Administrarea probelor în căile extraordinare de atac...	252
6. Garanții pentru respectarea legii în administrarea probelor.....	255
7. Aprecierea probelor.....	256
CAPITOLUL VII - MIJLOACELE DE PROBĂ ÎN PROCESUL PENAL	259
<i>SECȚIUNEA I - PROBLEME GENERALE PRIVIND MIJLOACELE DE PROBĂ ÎN PROCESUL PENAL</i>	259
1. Considerații introductive.....	259
2. Conceptul de „mijloace de probă”. Deosebirea „mijloacelor de probă” de „procedeele de probațiune”.....	260
3. Reguli specifice sistemului probator în procedura penală română.....	263
4. Regula libertății probelor și mijloacelor de probă.....	263
<i>SECȚIUNEA a II-a - DECLARAȚIILE ÎNVINUITULUI SAU ALE INCULPATULUI - MIJLOC DE PROBĂ ȘI DE APĂRARE</i>	265
1. Conceptul și semnificația declarațiilor învinuitului sau ale inculpatului.....	265
2. Funcția de mijloc de probă a declarațiilor învinuitului sau ale inculpatului.....	266
3. Funcția de mijloc de apărare a declarațiilor învinuitului sau ale inculpatului.....	267
4. Garanții ale realizării în condiții de legalitate a declarațiilor învinuitului sau ale inculpatului.....	267
5. Procedura de obținere a declarațiilor învinuitului sau ale inculpatului și exigențele acestora.....	271
a) <i>Considerații prealabile</i>	271
b) <i>Cadrul reglementării</i>	272
c) <i>Modul de ascultare și consemnare a declarațiilor</i>	272

d) Situațiile în care învinuitul sau inculpatul este ascultat și asistat obligatoriu de către apărător, sub sancțiunea nulității.....	274
e) Exigențele procedurii de obținere a declarațiilor învinuitului sau ale inculpatului.....	276
6. Valoarea probatorie a declarațiilor învinuitului sau ale inculpatului.....	279
a) Considerații preliminare.....	279
b) Contribuția specifică în aflarea adevărului în procesul penal a declarațiilor învinuitului și ale inculpatului.....	280
c) Caracterul divizibil și retractabil al declarațiilor învinuitului și ale inculpatului.....	281
<i>SECȚIUNEA a III-a - DECLARAȚIILE PĂRȚII VĂTĂMATE, PĂRȚII CIVILE ȘI PĂRȚII RESPONSABILE CIVILMENTE.....</i>	<i>283</i>
1. Noțiune și importanță.....	283
2. Procedura de obținere a declarațiilor părții vătămate, părții civile și ale părții responsabile civilmente.....	283
3. Valoarea probatorie a declarațiilor părții vătămate, părții civile și ale părții responsabile civilmente.....	285
<i>SECȚIUNEA a IV-a - DECLARAȚIILE MARTORILOR.....</i>	<i>285</i>
1. Conceptul declarațiilor martorilor în procesul penal.....	285
2. Caracterul și semnificația declarațiilor martorilor.....	286
3. Sinteze de ordin istoric privind declarațiile martorilor în procesul penal.....	291
4. Calitatea de martor.....	292
5. Incapacități ale unor categorii de persoane de a fi ascultate ca martori.....	294
6. Categorii de persoane legalmente degrevate de obligația de a depune ca martor.....	296
7. Procedura de ascultare a martorilor.....	299
8. Jurământul.....	302
9. Ascultarea martorilor sub protecția datelor de identitate (art. 86 ⁷ C.p.p.).....	306
10 Proceduri specifice de obținere a declarațiilor martorilor.....	306
11. Modalități specifice de ascultare a martorului (art. 86 ² -86 ⁴).....	310
12. Ascultarea martorilor minori.....	311
13. Ascultarea vârstnicilor.....	313

14. Ascultarea martorilor handicapați și a celor labili psihic.....	313
15. Ascultarea persoanelor care nu cunosc limba română...	314
16. Valoarea probatorie a declarațiilor martorilor.....	315
17. Martori asistenți.....	321
<i>SECȚIUNEA a V-a - ÎNSCRISURILE, INTERCEPTĂRILE ȘI ÎNREGISTRĂRILE AUDIO ȘI VIDEO ȘI MIJLOACELE MATERIALE DE PROBĂ.....</i>	
1. Înscrierile ca mijloc de probă.....	322
a) <i>Noțiunea și importanța înscrierilor.....</i>	322
b) <i>Valoarea probatorie a înscrierilor ca mijloace de probă.....</i>	325
2. Interceptările și înregistrările audio, video și fotografiile.....	325
a) <i>Noțiunea și importanța înregistrărilor audio sau video.....</i>	325
b) <i>Procedura interceptărilor și înregistrărilor.....</i>	326
c) <i>Valoarea probatorie.....</i>	329
3. Mijloacele materiale de probă.....	329
a) <i>Noțiune și importanță.....</i>	329
b) <i>Clasificarea mijloacelor materiale de probă.....</i>	330
c) <i>Valoarea probatorie a mijloacelor materiale de probă.....</i>	330
d) <i>Procedeele de descoperire și de ridicare a înscrierilor și mijloacelor materiale de probă.....</i>	331
1. <i>Ridicarea de obiecte și înscrieri.....</i>	331
2. <i>Percheziția.....</i>	332
4. Cercetarea la fața locului. Noțiune, importanță și procedură de efectuare.....	335
5. Reconstituirea. Noțiune, importanță și procedură de efectuare.....	337
<i>SECȚIUNEA a VI-a - CONSTATĂRILE TEHNICO-ȘTIINȚIFICE, MEDICO-LEGALE ȘI EXPERTIZELE.....</i>	
1. Constatările tehnico-științifice.....	338
2. Constatarea medico-legală.....	339
3. Expertizele.....	341
a) <i>Noțiunea și importanța expertizelor.....</i>	341
b) <i>Felurile expertizei.....</i>	342
c) <i>Procedura expertizei.....</i>	344

<i>SECȚIUNEA a VII-a - ALTE INSTITUȚII LEGATE DE ADMINISTRAREA PROBELOR ÎN PROCESUL PENAL</i>	348
1. Comisia rogatorie.....	349
2. Delegarea.....	350
CAPITOLUL VIII - MĂSURI PROCESUALE	351
<i>SECȚIUNEA I - ASPECTE CU CARACTER INTRODUCȚIV</i>	351
1. Noțiunea și importanța măsurilor procesuale.....	351
2. Clasificarea măsurilor procesuale.....	352
<i>SECȚIUNEA a II-a - MĂSURILE PREVENTIVE</i>	353
1. Considerații cu caracter introductiv.....	353
2. Luarea măsurilor de prevenție.....	354
3. Înlocuirea măsurilor de prevenție.....	355
4. Revocarea măsurilor de prevenție.....	357
5. Încetarea de drept a măsurilor de prevenție.....	357
6. Căile de atac împotriva actelor prin care se dispune asupra luării, revocării sau încetării de drept a măsurilor de prevenție.....	359
7. Măsurile preventive privite în special.....	362
a) Reținerea.....	362
b) Obligarea de a nu părăsi localitatea.....	363
c) Obligarea de a nu părăsi țara.....	364
d) Arestarea preventivă.....	365
e) Liberarea provizorie.....	375
<i>SECȚIUNEA a III-a - MĂSURILE DE OCROTIRE ȘI DE SIGURANȚĂ</i>	379
1. Măsurile de ocrotire.....	379
2. Măsurile de siguranță.....	380
<i>SECȚIUNEA a IV-a - MĂSURILE ASIGURATORII, RESTITUIREA LUCRURILOR ȘI RESTITUIREA SITUAȚIEI ANTERIOARE SĂVÂRȘIRII INFRAȚIUNII</i>	383
1. Măsurile asiguratorii.....	383
a) Sechestrul propriu-zis.....	384
b) Inscricția ipotecară.....	385
c) Poprirea.....	385
2. Restituirea lucrurilor.....	386
3. Restabilirea situației anterioare.....	387

CAPITOLUL IX - ACTELE PROCESUALE ȘI PROCEDURALE COMUNE.....	389
<i>SECȚIUNEA I - ACTELE PROCESUALE ȘI ACTELE PROCEDURALE.....</i>	<i>389</i>
1. Noțiunea de act procesual și de act procedural.....	389
2. Acte procedurale comune.....	390
a) Citația.....	390
b) Mandatul de aducere.....	394
c) Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite.....	395
<i>SECȚIUNEA a II-a - INSTITUȚIILE LEGATE DE ACTELE PROCESUALE ȘI PROCEDURALE.....</i>	<i>397</i>
1. Termenele în procesul penal.....	397
a) Noțiune.....	397
b) Clasificarea termenelor.....	397
c) Modul de calcul al termenelor.....	400
d) Acte considerate ca făcute în termen.....	402
2. Sancțiunile procedurale penale.....	403
Noțiunea de sancțiune procedurală penală.....	403
1. Inexistența.....	403
2. Decăderea.....	404
3. Inadmisibilitatea.....	404
4. Nulitățile.....	405
a) Noțiunea și clasificarea nulităților.....	405
b) Condițiile generale ale nulităților.....	406
c) Nulitățile relative.....	406
d) Nulitățile absolute.....	407
e) Efectele nulităților.....	407
3. Cheltuielile judiciare.....	408
a) Noțiune.....	408
b) Plata cheltuielilor făcute de stat (cheltuieli de procedură).....	409
c) Plata cheltuielilor judiciare făcute de părți.....	410
4. Amenda judiciară.....	411
BIBLIOGRAFIE.....	415

